

nenä ollessa, eikä myöhemminkään, Sandran avustamana, kietoo Jannen jos vaan äidillä on halua ja kykyä kasvattaa lapsiansa. Se tahtoo ai-noastaan auttaa tässä vanhempiä. Työväen valtio ottaa hoitoonsa jokai-sen äidin, vihityn tai vihkimättömän niin kauan kuin hän ruokkii lasta, a-settaa jokaisen laitoksen yhteyteen pientenlastenkoteja, joissa naisilla on tilaisuus tehdä hyödyllistä työtä äi-din velvollisuuksien täyttämisen ase-masta. Kenenkään naisen ei silloin tarvitse toivottomana, hyljättyinä har-hailla, eikä tehdä epätoivoisia tekoja tietäessään tulevansa äidiksi; sillä yh-teiskunta ottaa hänet suojaansa. Nyt jo, Neuvosto-Veäjällä on nainen lais-saädetyin suojeluksen alainen ras-kauden ja synnytyksen aikana ja sen jälkeen.

Tulevassa yhteiskunnassa vanha perhe häviää, se syrjäytyy ja lakkaa uusissa olosuhteissa. Työläisnaisen ei tule tätä vastustaa, vaan ottaa riemut vastaan uuden ajan sarastus, jossa jokaiselta naiselta poistuu koti-orjuus, tulee huojennusta äitiyden vaikeissa ja jossa vihdoin loppuu ko-konaisten sukupuolta häpäisevä ja a-lentava, kirottu — prostitutsioni.

Työväen valtiossa nainen ei ole riippuvainen miehestä, vaan hän on itsenäinen. Hänen suhteensa mie-heen muuttuu sydämejliseksi, toveril-liseksi.

Avoliitto muodostuu yleväksi, kah-den toislaan rakastavan liitoksi, jossa yhteisymmärrys jo sopusointu vallitsee, jossa pienokaisen tulo ei tuota huolta eikä murhetta, vaan puhdasta elämäniloa ja jossa ei rahalliset huo-lat häiritse perheonnea.

Vasta silloin on nainen tunteva ole-vansa ihminen, vasta silloin on hän kohonnut alennustilastaan.

Siksi työläisnainen! Taistele so-sialismin, työväen suuren asian puo-lesta! Seuraa vallankumouksen pu-naista lippua!

R. S.

Kirjeitä

BERKELEY, CALIF.

Paljon hyöriä ja pyöriä oli To-veri-Tuvalla syysk. 25 p., jolloin o-saston ompeluseuran naiset pitivät ar-pajaisia. Paljon olivat naimemme työ-sennelle arpaisten onnistumiseksi sillä niin paljon arvokkaita käsitöitä oli arvottavana. Ja osaston kannatta-jajoukko, nyt kuten ennenkin, teki parhaansa antaessaan tunnustuksen naisten työlle, ostamalla arvoja, jot-ka menivät kuin kuumille kiville, joi-denkin nalkuttajain estämistöimenpi-teistä huolimatta. Yleistulot likenteli-vät neljäsataa dollaria. Joten lausun ompeluseuran naisten puolesta: kil-tos!

Hallin Janne tulee! Lokak. 9 p:nä. Melkein jokainen suomalainen on jo-tain kuullut tai lukenut tuosta aikoi-naan kuuluisasta Hallin Jannen mur-hajutusta, kun hän puukotti postin-ajajan. Nyt on tilaisuus jokaisella tul-la katsomaan Hallin Jannea, joka e-sitetään Toveri-Tuvan näyttämöllä edellämännä päivänä. Sama kap-pale esitetään Friscossa lokak. 8 p. Kappaleen kokoonpano on harvinaisen kaunis ja puoleensa vetävä. Siinä sattuvasti kuvataan, mitkä olivat ne syyt, jotka johtivat Hallin Jannen tuohon kaameaan tekoan, kuinka re-helliset, pelkäämättömät luonteet vol-daan usein johtaa harhaan kun iske-tään heidän arimpaansa, ylpeyden tuontoon. Kavalat ja hyvin punotut ovat ne juonet, joilla Santtu, Mattilan

Penacookin urheiluseurojen jäsenet. Se myöskin mielellä ilahuttaa, kun tänne hommataan soittokuntaa, johon tulee omia jäseniä, että ei olla kenes-täkään muista siinä suhteessa riippu-vaista niinkuin ennen. Sitten kun sen saamme kokoon, niin tuntuu toiminta puolta mielelyttävämmältä, kun välillä torvilla ja rummuilla päristetään. Sil-loin saa vähentää monta muuta huo-nompaa ohjelmanumeroa, nimittäin mikä on vähempiarvoista. Kaikki o-lisi hyvin, kun vaan soittajat saisivat pitää työpaikkansa, vaan työolot ovat kovin epävarmat ja palkat niin kovin mitättömät ja koko elämä aivan tol-votonta.

Elä pidä kenenkään unhoittaa lokak. 16 päivää, sillä silloin on Berkeleyn suomalaisten yhteisin voimin toimitet avustussiltamat **Venäjän näänhätäis-ten hyväksi.** Siitä enemmän tuon-nempana.

Jatkuva työttömyys ja alennetut palkat ajavat yhä suuremmat joukot perheenäitejä kauppamaan työvoi-maansa, ja polkubinnasta. Palstamää-rin on ilmoituksia sanomalehdissä, joissa naiset tarjoavat työvoimaansa polkubinnasta. Työstä, josta tähän asti on maksettu 50—60 senttiä tun-nilta, tarjoutuvat naiset tekemään 35 sentillä tunnin. Se on nälkä, joka pakottaa työläisnaiset ponnistelemaan viimeisensä, saadakseen edes hetkel-listä holvaa pienokaisensa ylläpitä-miseen. Nämä päivätyöntekijä-naiset ovat kaikki vielä järjestyntöitä joukkoa, ja niinpä he joutuvat keske-nään kilpallemaan työpaikoista ja itse polkemaan palkkatasaan vielä alem-maksi kuin mitä se on ennen ollut. Paljon on siis vielä parantamisen va-uraa nykyisissä oloissa, ei ole kellään syytä olla toimetonna. Entistä tar-mokkaammin on naisten käytävä kä-siksi valistustyöhön. Vallankumouk-sellinen luokkatoiminta asettaa sam-an velvollisuuden miehelle kuin nai-sellekin, se on että jok'ainoan on tehtävä kaikkensa luokkatoimintaa eteen-päin viemiseksi. Riveihin naiset, äi-kää antako olla paikkojenne tyhjänä silloin kuin koko maailman köyhäil-jöiden etu vaatii teiltä suoritettavaan velvollisuuteen uuden yhteiskunnan luomistyössä. •Hilja S.

NEWPORT, N. H.

Harvoin kirjoitetaan täältä Toverit-tareen. Nuo tavalliset elämänhuolet supistavat kai ajan niin tiukalle, että se masentaa ja heikentää henkisen ja ruumiillisen elämistön niin perinpe-hin, että ei parhaalla tahdollaankaan voi kaikkia velvollisuuksia täyttää. Tahdonlujutta silnäkkin tarvitaan, et-tä edes tärkeimmät tehtävät tule s-uoritetuksi yhteistoiminnassa. Siispä jokaisen olisi velvollisuus osaltaan jo-takin tehdä, että ei se samoilta kuor-mankantajille kävisi toiminta ilian raskaaksi. Sama se on lehteenkin kir-jottamisen kanssa. Nuoret myöskin tulkoit mukaan ja alkakoot kyhää-mään ajatuksiaan paperille. Näyttä-kääpä tämänkin paikkakunnan nuoru-kaiset ja neitokset, että ette ole hu-onomia kuin toisten paikkakuntien toverit ja kirjottakaa lehteemme u-sein.

Syyskuun 10 p:nä oli täällä ilmatat Venäjän nälkää kärsivien tovereiden hyväksi. Tässä juhlassa tuli ilmi, että me olemme täälläkin selvillä vesillä, sillä uhrautuvaisuutemme osotti, että työläisinä ymmärrämme velvollisuu-temme työläistovereitamme kohtaan. Muuten, emmehän tiedä, milloin olem-me samassa tilanteessa, sellaiseen viittaa kaikki, että nälkä ei tämän maan työväeltäkään ole kyljin kaukana.

Ompeluseuramme on ollut vilkkaas-sa toiminnassa koko kesän ajan. Nai-set ovat tehneet käsitöitä ja miehet ovat olleet mukana juomassa kupin-kuumaa, uhraten siihen roponsa.

Sitten on meillä myöskin toiminnas-sa urheiluseura, joka piti kilpailujaan Työpäivänä. Niihin kilpailuihin otti kirkkoja kuin on täällä. Ne ovat ää-rettömän kauniita rakennuksia. Tulee

väkisinkin mieleen kysymys: miksi eivät he sovi yhteen "herran huonee-seen". Miksi tuo tuhlaus? Paljon voisi hyvää tehdä noilla raholla, jot-ka ovat noihin rakennuksiin tuhlatu. No niin, täytyyhän sitä olla "hyvänä poikana" sunnuntaina. Tuo Mexican "rakkari" kun on niin lähellä, siellä kun viina ja hunaja virtana vuotaa. Imanala on täällä kuuma ja kulva. Tänään on 92 astetta lämpöä varjossa. Kuumuudesta huolimatta aijon lähteä yrittämään tilauksia Toverittarelle. Ehkä nyt lopetan, toiste lisää. — Piirsi: Erakko.

GARDNER, MASS.

Syystervehdys Toverittaren lukijoil-le!

Ilmoitan vähän Gardnerin tuholais-ten toimesta. Huomatunpina on ol-lut ne onnistuneet kansainväliset joukkokokoukset, Venäjän tovereiden avustamiseksi.

Ensi kokouksessa oli tuloja \$136.50, toisessa kokouksessa oli vapaa kon-sertti, jossa suoritettiin ohjelmaa u-sealla eri kielellä. Yleisöä oli 600 henkeen.

Viimeisessä joukkokokouksessa oli pu-heita neljällä eri kielellä. Kolehti tuotti \$264.61, joka osoitti, että to-verit tahtovat ohjenta auttavan kä-tensä, paljon kärsineille ja kestäneil-le Idän tovereille. Kotietään edel-leenkin avustaa jokainen köhdastam-me niin paljon kuin voimme ahtais-sa olosuhteissa, sanokaamme, että nälkä ei saa urhoja näännyttää, eikä koke maaillman kapitalistit. Idän to-verit ovat taistelleet kuten sankarit. Heidän voitto on koko maailman köy-hälistön voitto!

Tiistaina 24 p:nä oli lehtiarneijan ryntäysjuhla, joka myös oli kaikin puolin onnistunut. Ohjelma piti nau-ruhermot liikkeellä kaiken illan. Hän-nisen kupletit naurattivat vielä seu-raavana päivänäkin. Toveri Janha-nen oli oikeen hymyilevän näköinen kun oli jo ensi alussa päässyt yli-mäiselle rapulle. Varo vain Villi • Arvon Ida ja Mäkelän Allina ovat siksi sisukkaita, että yksistään Tove-rittaren tilauksilla ne laskevat sinut alas. Nyt kaikki naiset Toveritarta tilaamaan. Muistetaan se mitä teh-tiin oikeistolajisten puolesta silloin, kun me heidän leirinsä jätimme. **To-veritar** julistettiin pannaan, kuten toi-setkin järjestön lehdet. Siitä saakka olen koittanut tutkia Toveritarta, jos-ko siinä on jotakin tarttuvaa, koska se "karanteeriin" asetettiin. Sen o-len huomannut, että joka kirjoitukses-sa tulee ulos selviä luokkatoimintu "pasillia."

Nyt on meidän naisten velvollisuus nostaa oman äänenkannattajamme tilaustamäärä ennenkuulumattoman kor-kealle tällä ryntäysajalla. Ottakaa asiamiehet ja naiset Toveritar mu-kaan, kun astutte semmoiseen kotiin, missä sitä ei tunneta.

Viime lauantaina oli meillä ensimäi-nen perheiltama sen jälkeen, kun kel-tasten talosta lähettiin. Ohjelma oli kaikinpuolin jäsenistöä tyydyttävä. Useita uusia jäseniä yhtyi. Terve tuloa tuholaisen rintamaan.

Talvitoiminta on alettu. Alasas-tot toimivat kuten ennenkin.

Lopetan ehkä, joku tuholainen kir-jottaa toisten.

Huomautan vielä, että laitteleisitte toverit käytetyitä vaatteita siihen kuntoon, että voitte lahjoittaa Karja-lan tovereille. Kerääjät saapuvat pi-an luokseen.

Tuholainen.

SOUTH PRAIRIE, WASH.

Jospa piirtelisin vähän uutisia täl-täkin farmikontrilta Toverittaren lu-kijain tiedoksi. Niin, nyt se on tul-lut toubusta tosi ja haalia rakenne-taan kovalla kiireellä. Jopa se on-kin hyvässä määrin menossa, sillä se on jo komeasti katto päällä. Onhan se hauska, kun saadaan oma huone kokoonpääntä. Kun on "oma tupa niin on oma lupa." Ennen on pidetty puhetilaisuuksia ja ilmatat — toisin sanoen kahvikkerit — kou-lulla, joka ei ole lainkaan käyttännö-linen paikka. Nyt on tämä epäkohta korjattu ja meillä siis on nyt paikka, missä voimme kokoontua.

Puhuja saapuu paikkakunnallemme 8 p:nä lokakuuta. Muistakaapa tul-la kuuntelemaan kaikki, niin naiset kun miehetkin. Mahdollisesti voi-daan silloin olla jo uudessa haalissa.

Postia aletaan ajamaan tänne lo-kakuun 3 p:nä. En varmaan tiedä, tuleeko se joka päivä, vaiko kolme kertaa viikossa.

Sykyinen tervehdys kaikille Tove-rittaren lukijoille.

Olga. L.

SAN DIEGO, CALIF.

En ole koskaan huomannut täältä kirjoitusta, niin minä ensikertalaisena piirrän vähän. Tämä kaupunki sijait-see Etelä-Californiassa, Tyyneenmeren rannalla, 16 mailia pohjoispuolella Mexican rajaa. Täällä on Setä Samu-lin ilmailijain ja merivien suuri py-säkki. Myös on täällä kuuluisa Coro-nado ranta, joka on loiseläjten hu-vittelupaikka mahtavine hotelleineen. Suomalaisia on täällä kovin vähän. Senpäävuoksi ei ole minkäänlaisia yh-teispyrinnöitä suomalaisten keskuu-dessa. Täällä ei ole tehtaita, joten työnsaanti on huonoa. Tätä paikkaa voi hyvällä syyllä sanoa yhden mie-hen kaupungiksi. Katuvaunujen o-mistaja, hän se on pappi tässä kyläs-sä. Hän se omistaa kaikki mikä on omistamisen arvoista. Hän se on, jo-ka kaupungin isä johtaa.

En ole missään nähnyt niin paljon kirkkoja kuin on täällä. Ne ovat ää-rettömän kauniita rakennuksia. Tulee